

KÜLAELU

Änari – küla linna lähedal maal

Kui Türi piirist mõned kilomeetrid Tallinna poole sõita, paistabki teerist, kus paremale pöörava haru poole on kaks teeviita – ühelt võib lugeda teavet, et siit saab Väätsa prügilasse ja teine juhatab Änarisse.

SIIVI KORI
rleht@tyri.ee

Enne külla jõudmist tuleb veel mitu kilomeetrit sõita mööda kruusateed, kus tänava suvel on tõsisem remont ette võetud. Kogu suve tuleb kannatada tolmu, müra ja tee-ehitusest tulenevaid ebamugavusi, aga sügiseks saab küla unistus – asfalttee – valmis.

Külavanem Merike Pihle rääkis, et korralikku teed ootavad pikisilmi just vanemad inimesed. Suvel sõidab buss Änari külla vaid korra nädalas. Talviti on käigus küll ka koolibuss, aga see on mõeldud ikkagi vaid õpilastele. Seega on Änari küla elanike ainuke tõsiseltvõetav sõiduvahend isiklik auto. Kui aga tee korda saab, siis sõidavad pensionärid suvel jalgrattaga Türi poole, sest kauplust Änaris ei ole ja kauplusauto käib vaid korra nädalas.

Änari küla ei ole praegu oma tippvormis

Änari on ammu aeg kuulus oma külaliikumise poolest – nende kokkutulekud on teada lähemate ja kaugemate naabrite juures. Neil on oma vapp, peoplat, suur kiik ja külaluba, siiski ilmutab elu siin mõningaid väsimuse märke. Külavanema Merike Pihle sõnul on just viimasel kolmel aastal rahvas Änarist mujale elama läinud. Isegi suurtes ridadamajades, kus on viietoali-

sed uhked korterid, seisavad eluasemed tühjal. Mõnes elab pererahvas vaid suviti, mõnda tahetakse hoopis müüa. Põhjuseks on, et Änaris ei ole töökohti ja tööd tuleb leida kaugemalt.

Merike Pihle on Änari kolmas külavanem. Enne teda on seda vankrit vedanud Lenno Kuurmann ja Kaidi Ehamäe. Just Ehamäe ajal moodustati külaseltsing, tehti külaluba, laululava ja kiik. Merike Pihle püüab jõudumööda tublide eelkäijate vääri olla.

Külanaised on mõnusa jutuga

Külatoas ootasid ees ärksamad külanaised – lisaks Merike Pihlele veel Maimu Ehamäe ja tema õde Virve Pass, raamatukoguhoidja Urve Elmik ja Mai Kährik ning tema tütar Evelin Raudsepp.

Naised rääkisid, et Änari oli vanasti suur küla, kus olid jõukad talud. Talumeeste algatusel ehitati siia seltsimaja, mis sõja algul Läti hävituspataljoni poolt maha põletati. Sõja järel toimusid külapeod laudpörandaga küünides, seal tehti ka näitemängu. Populaarsed olid tuletõrjevõistlused. Küla esimene auto oli Vahemetsa talu peremehel Silbergi Antsul. Temal oli hiljem ka küla esimene televiisor.

Änari suurimad vaatamisväärsused on naiste arvates koolimaja pärn ja Hiie allikas, kust Hiie talu peremees leidis hõberaha aarde, mille viis Paldisse muuseumi.

Põnevaid lugusid on palju, kuid naiste arvates teab küla asju ikka kõige paremini Silbergi Raul. Nii mindigi ühiselt naabrimeest otsima.

Talupidamine ei tasu ennast tänapäeval ära

Pärna talu peremees Heino Kuurmann on arvamusel, et ega see talu pidamine ennast enam ära tasu. "Tegi see Mart Laar, mis ta põllumajandusele tegi, aga praegune valitsus on lõplikult kriipsu peale tõmmanud," kinnitas Heino. 3 x Siivi Kori

Südapäeval külavahel jalutavad naised äratasid traktoriga mööda sõitva Pärna ehk Pearnu talu vanaperemehe Heino Kuurmanni tähelepanu, nii et ta traktori kinni pidas ja asja uurima tuli. Heino Kuurmann väitis, et ei tema ole kellegi talupidaja, peremees on ikka poeg Lenno. Küsimusele, kas talu pidamine ennast ära ka tasub, vastas Heino Kuurmann: "Kas te teete nalja või?" Ja lisas, et tegi see Mart Laar, mis ta põllumajandusele tegi, aga praegune valitsus on lõplikult

kriipsu peale tõmmanud. Ometi lisas Kuurmann, et poeg ikka loodab, et elu kunagi paremaks läheb.

Änari on küla, kus veel lehma ammumist kuuleb ja mõnigi pere põllumajandusega tegeleb. Piimakarja peab ka Vahemetsa talu, mille perenaine Maimu Ehamäe ütles, et nad on mehega juba mõlemad eakad inimesed ja varsti tuleb talupidamine jätta – tervis ei pea vastu.

Küla targim ja auväärsem mees on Raul Silberg.

Alliksilla talus elava Raul Silbergi elu on Änari tihedalt seotud. Ta on oma küla poiss, kes pärast kooli lõpetamist 1955. aastal koduküla agronoomiks tuli ja hiljem kolhoosiesimeheks sai. Nüüd elab ta talviti Türi, kuid suved veedab kodukülas. Änaris käib ta talviti nii palju kui bussiliiklus võimaldab. „Hommikuti mõtlen bussi peale tulles, et olen ikka hull küll – kõik aknad on alles pimedad, kõik magavad alles,” rääkis Silberg.

Silberg teab palju küla ajaloost ja siin elanud inimestest. Kunagi hakkas ta kirja panema kõiki küla talusid ja seal elanud inimesi ning seda, mis neist saanud on. See töö on tal veel pooleli, kuid tuleks kindlasti lõpule viia.

Küla kultuuri keskpunkt on raamatukogu.

Änari küla raamatukogu ei ole ruumikas, kuid siin

saab raamatuid koju laenutada ja internetis surfata. Raamatukoguhoidja Urve Elmik on oma ametis olnud juba nelikümmend viis aastat. Siia tuli ta peale Viljandi kultuurikooli lõpetamist ning jäigi – abiellus, rajas kodu ja mujale enam ei tahtnudki.

Elmiku sõnul oli raamatukogu hiilgeaeg kolhoosiaeg, mil külas oli palju rahvast ja ka lugejaid rohkesti. Nüüd käivad lapsed raamatukogus internetti kasutama, kuid viimasel ajal on levi paranemise tõttu internet ka maal kodu-

jas elab perekond Arniste. Toast tuli välja Kristin Arniste, kes oli samal päeval edukalt sooritanud põhikooli viimase lõpueksamit. Sügisel jätkab ta õpinguid samas Türi majandusgümnaasiumi kunstisuunaga klassis. Koolivaheajal oli ka tema vanem õde Katre Arniste, kes õpib Tallinnas Audentese spordikoolis ja mängib korvpalli. Seekord mängis ta palli kodumaja ees noorema õega. „Suvi ja koolivaheaeg on kaunis Änari külas ilusad,” arvasid tüdrukud.

Änari küla raamatukoguhoidja Urve Helmik ütleb, et raamatuid ja ajalehti käiakse kohapeal varasemast vähem laenutama. "Paljudel on nüüd kodus internet," teab ta.

Praegune Änari külavanem Merike Pihle püüab jõudumööda eelkäijate vääri olla.